

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 25Pc/47/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423203395
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2024:6423203395.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Milanom Antalom v právnej veci navrhovateľky A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom hrabičov XXX, XXX XX C., právne zastúpená Mgr. et Mgr. Lívia Šouc Kost'ová, advokátka so sídlom Pod Donátom 6, 965 01 Žiar nad Hronom proti bývalému manželovi D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., t. č. bytom A. XX, XXX XX E., právne zastúpený JUDr. Ján Ondrášik, advokát so sídlom Ul. F. Hečku 34/A, 934 01 Levice, pracovisko B. XX, XXX XX F., o návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa návrhom, doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 27.12.2023, domáhala určenia príspevku na výživu rozvedenej manželky v sume 400,- Eur mesačne, počnúc od právoplatnosti rozhodnutia a aby bol bývalý manžel zaviazaný k povinnosti nahradiť navrhovateľke trovy konania.

2. Návrh odôvodnila tým, že ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené dňom 07.11.2023 rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25Pc/28/2023-29 zo dňa 21.09.2023. Z manželstva pochádza dcéra G. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je t. č. plnoletá a zaopatrená. V návrhu poukázala na tú skutočnosť, že bola uznaná za invalidnú z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Jej dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho postenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom. Od mesiaca august 2023 poberá invalidný dôchodok vo výške 208,50 Eur mesačne, čo jej nestačí na pokrytie nákladov na jej primeranú výživu. Bývalý manžel v súčasnosti pracuje ako projektový manažér H. I. – reprezentant pre Kubu, pričom k výške jeho príjmu sa nevie vyjadriť. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica bolo jej žiadosti o vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihom zo dňa 20.01.2020, vyhovené. Navrhovateľka uviedla jej mesačné výdavky v celkovej výške 790,89 Eur, ktoré pozostávajú z nákladov za diaľničnú známku 4,17 Eur, poisťku za motorové vozidlo 4,56 Eur, prezúvanie pneumatík na motorovom vozidle 6,66 Eur, pohonné hmoty 50,- Eur, výdavky do kosačky / hnojivo / kvety /, údržba okolia rodinného domu 10,83 Eur, úhrada za palivové drevo 66,67 Eur, za TV – Skylink 8,33 Eur, letné oblečenia + obuv 12,50 Eur, zimné oblečenie + obuv 20,83 Eur, hygienické potreby + kozmetika + čistiace prostriedky 40,- Eur, kaderníčka + pedikúra zo zdravotných dôvodov 50,- Eur, náklady na stravu 403,- Eur, na lieky 30,- Eur a rehabilitácie / kúpele 83,33 Eur. Navrhovateľka vyčíslila aj ročné jej náklady v celkovej výške 9.490,72 Eur a to za tie isté náklady, ktoré sú vyčíslené mesačne. Uviedla, že je výlučnou vlastníčkou motorového vozidla zn. Kia Rio, ročník výroby 2012, ktoré používa

pre zabezpečenie svojej dopravy k lekárom do Kremnice, Levíc a Žiaru nad Hronom, ako aj v prípade potreby dostaviť sa na rehabilitácie a do kúpeľov.

3. K návrhu doložila rozhodnutie Sociálnej poisťovne Bratislava zo dňa 22.10.2019 o priznaní invalidného dôchodku v sume 157,40 Eur mesačne od 09.09.2019, rozhodnutie zo dňa 06.07.2023 sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku na sumu 208,50 Eur mesačne od 01.07.2023, rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žarnovica zo dňa 21.02.2020, na základe ktorého bol navrhovateľke vyhotovený preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zo dňa 20.01.2020, výučný list z pôvodného zamestnávateľa, z organizácie ZTS n. p. A., závod 11 C. J. zo dňa 25.06.1982, na základe ktorého navrhovateľka úspešne ukončila záverečnú učňovskú skúšku z učebného odboru strojná zámočníčka, Odborný posudok o invalidite zo dňa 09.09.2019 na základe ktorého je navrhovateľka invalidná pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je v percentách: 50 %, dátum vzniku invalidity 09.09.2019, úhrady poisťného za motorové vozidlo 54,72 Eur ročne, lekársku správu zo dňa 13.11.2023 z Nemocnice AGEL Žiar nad Hronom a Banská Štiavnica s.r.o., prevádzka E. J. C. o tom, že navrhovateľka ako 17-ročná prekonala infekčnú hepatitídu, lekárske správy od ošetrojúceho lekára A. A. K. – MEDIPAL, s.r.o. F. z 10.10.2023, Neurolocus s.r.o., Neurologickej ambulancie K. A. L. F., D., Neurologickej ambulancie Kremnica a vyšetrenia magnetickou rezonanciou zo dňa 04.11.2023, rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom o rozvođe manželstva č. k. 25Pc/28/2023-29 zo dňa 21.09.2023, bločky (výdavky) za mesiac október, november, december 2023, bločky za mesiac január, február 2024, preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a lekársku správu A. A. K. - reumatológa.

4. Vo vyjadrení doručenom súdu dňa 22.02.2024 bývalý manžel navrhovateľky prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí, považuje ho za bezdôvodný, účelový a najmä nepreukázaný. Poukázal na znenie ust. § 72 ods. 1 Zákona o rodine, že prvou a základnou podmienkou pre priznanie takéhoto nároku má byť navrhovateľkina nedostatočná schopnosť samostatne sa živiť. Skutočnosť, že navrhovateľka je invalidnou dôchodkyňou ešte neznamená, že sa nemôže zamestnať a zabezpečovať svoje potreby samostatne. Z dôvodu invalidity dosahuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Toto však nevylučuje možnosť vykonávať zárobkovú činnosť v absolútnom zmysle. Navrhovateľka nemá akékoľvek pohybové obmedzenie, všetky bežné úkony robí samostatne, pričom nie je odkázaná na pomoc tretej osoby. Poukázal na odborný posudok o invalidite, v ktorom na strane 3 je uvedené, že sa oprávnená môže uplatniť na trhu práce s ľahšími telesnými prácami. V súčasnosti jej preto nebráni žiadna prekážka k tomu, aby si našla zamestnanie s ľahšími telesnými prácami, prípadne zamestnanie v ktorom sa telesná aktivita nevyžaduje vôbec. Navrhovateľka má dosiahnuté úplné stredoškolské vzdelanie a v minulosti dlhšie obdobie pracovala v M. C. J. C.. Od roku 2008 podniká ako SZČO pod obchodným menom A. B. – LINA MÓDA v oblasti maloobchod a veľkoobchod. Dlhé roky prevádzkovala obchod s oblečením. Svoju podnikateľskú činnosť ukončila v roku 2021, pričom invalidnou bola uznaná už v roku 2019, teda ešte minimálne dva roky vykonávala zárobkovú činnosť aj s týmto obmedzením. Bývalý manžel ďalej poukázal na ďalšiu zákonnú podmienku pre priznanie takéhoto nároku, ktorá je primeranosť výživy pre toho z manželov, ktorý nie je schopný sám sa živiť. V zásade má sa jednať o pokrytie časti niektorých nevyhnutných a opodstatnených výdavkov rozvedeného manžela a jeho domácnosti, pričom priznanie tohto výživného nemá zabezpečiť rovnakú životnú úroveň rozvedených manželov tak, ako to bolo počas trvania manželstva. Navrhovateľka primeranosť a nevyhnutnosť svojich výdavkov neosvedčila a ich vynaloženie ani nijako nepreukázala, okrem PZP. Uvádzané náklady zo strany navrhovateľky za diaľničné známky, PHM, poisťky, prezutia pneumatík, výdavky za údržbu rodinného domu, za oblečenie, hygienické potreby, stravu, lieky a rehabilitácie nemožno považovať ako primerané a nevyhnutné. Náklady za palivové drevo zabezpečuje sám bývalý manžel od miestneho predajcu, pričom hradí aj jednotlivé poplatky za palivové drevo. Taktiež bývalý manžel hradí aj poplatky za TV a služby Skylink. Namieta, že by navrhovateľke vznikali ročné náklady za rehabilitácie / kúpele, na takéto pobyty takmer vôbec nechodí. Naposledy takýto pobyt absolvovala v roku 2020. Počas manželstva jej bývalý manžel prispieval mesačne sumou 1.000,- Eur ako uvádza navrhovateľka v návrhu, tieto financie boli určené na bežné náklady na domácnosť ako elektrina, plyn, kúrenie, internet, strava, čistiace a hygienické potreby a pod. Boli to peniaze do rodinného rozpočtu, ktoré navrhovateľka mohla použiť podľa vlastnej úvahy. Jej bývalý manžel je zamestnaný v Slovenských energetických strojárňach, a.s. s miestom výkonu práce Timače, kde dosahuje mesačný príjem cca 2.000,- Eur netto v závislosti od príplatkov. Iný príjem ani vyživovaciu povinnosť nemá. V súčasnosti býva v rodinnom dome v E. u svojej

súčasnej partnerky. Svoje bežné mesačné náklady vyčíslil na sumu 1.637,73 Eur, ktoré predstavujú príspevok na domácnosť partnerky 500,- Eur, PHM najmä cesta do zamestnania 200,- Eur, strava, hygienické potreby, ošatenie, obuv 150,- Eur, stavebné sporenie pre plnoletú dcéru v PSS 105,34 Eur, dvakrát spotrebiteľský úver v ČSOB celkovo 462,52 Eur, spotrebiteľský úver Prima banka 31,25 Eur, spotrebiteľský úver Raiffeisen Bank 188,62 Eur. Okrem toho uhrádza mesačne náklady navrhovateľke na domácnosť a to plyn 37,- Eur, elektrinu 91,- Eur, mobil a internet 31,86 Eur, poistenie nehnuteľnosti 71,16 Eur / ročne, TV služby Skylink 15,20 Eur, palivové drevo 600,- až 800,- Eur / ročne. Účastníci sú doposiaľ vlastníkami rodinného domu s pozemkami nachádzajúce sa v k. ú. C., zapísané na LV č. XXX doposiaľ v BSM. Rodinný dom výlučne užíva navrhovateľka so súhlasom bývalého manžela. Účastníci sú taktiež v BSM vlastníkami aj spoluvlastníckeho podielu k pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. E., zapísaným na LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX. Podľa názoru bývalého manžela navrhovateľka nepreukázala neschopnosť samostatne sa živiť, pričom len samotná invalidita nemôže byť pre pozitívne vyhoviecie návrhu postačujúca. O návrhu na náhradu trov konania žiadal rozhodnúť tak, že žiadnemu z účastníkov nebude nárok na náhradu trov konania priznaný. K vyjadreniu doložil výpis zo živnostenského registra navrhovateľky, trvalé príkazy na úhradu nákladov na domácnosť navrhovateľky – rodinného domu za plyn, elektrinu, poistenie, mobil a internet, TV so Skylinkom, ako aj ostatné náklady súvisiace s úhradou úverov a sporenia pre plnoletú dcéru, nákladov na domácnosť v ktorej v súčasnosti žije so svojou priateľkou.

5. Vo veci súd nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a aj bývalého manžela, ich právnych zástupcov, ďalej oboznámením obsahu spisového materiálu, tiež listinnými dôkazmi, a to predovšetkým rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25Pc/28/2023-29 zo dňa 21.09.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť 07.11.2023, lustráciami na osobu navrhovateľky a bývalého manžela v sociálnej poisťovni, v bankách, listinami predloženými navrhovateľkou s návrhom ako i predloženými listinami navrhovateľkou súdu dňa 21.02.2024 a na pojednávaní (pokladničnými blokmi za kúpu palivového dreva, výpisom z účtu zmluvného a úrazového poistenia UNIQA z 02.03.2024), pričom vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

6. Z pripojeného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 25Pc/28/2023 vyplýva, že rozsudkom č. k. 25Pc/28/2023-29 zo dňa 21.09.2023 bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 07.11.2023. Spoločné dieťa účastníkov v tom čase už bolo plnoleté. Z listín predložených navrhovateľkou ako aj z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že bola uznaná za invalidnú z dôvodu jej poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou od 09.09.2019 s priznaním zvýšeným invalidným dôchodkom v sume 208,50 Eur mesačne od 01.07.2023. Navrhovateľkou z predložených výdavkových dokladov prevažne Coop Jednota Žarnovica, Tesco Žarnovica, Billa s.r.o. Žarnovica vyplývajú náklady na zakúpenie potravín, ktoré v návrhu uvádza vo výške 403,- Eur mesačne, neskôr pri výsluchu na pojednávaní 200,- Eur mesačne. Z predložených bločkov na pojednávaní vyplýva, že navrhovateľka v roku 2023 zakúpila palivové drevo v sume 105,- Eur a v sume 510,- Eur. Ostatné uvádzané výdavky v návrhu navrhovateľka nepreukázala. Podľa zhodného vyjadrenia účastníkov navrhovateľka v súčasnosti býva spolu s plnoletou dcérou v rodinnom dome v C. č. XXX, kde mali s bývalým manželom spoločné bydlisko. Náklady za elektrinu, plyn, internet, TV hradí doposiaľ bývalý manžel ako aj domovú daň a smeti za rok 2023. Zo zhodného vyjadrenia účastníkov vyplýva, že navrhovateľka vlastní osobné motorové vozidlo, ktoré z technického hľadiska nie je prispôsobené pre invalidov, ale vlastní kartičku pre invalidov. Jedná sa o motorové vozidlo zn. Kia Rio zakúpené v roku 2012. Dcéra navrhovateľky jej finančne prispieva na domácnosť, keďže je zamestnaná ako letuška. Bývalý manžel jej od rozvodu manželstva prispel na domácnosť dvoma sumami a to 350,- Eur a 200,- Eur, čo medzi účastníkmi nebolo sporné. Z výpisu zo živnostenského registra predloženého do spisu bývalým manželom vyplýva, že navrhovateľka podnikala pod obchodným menom A. B. – LINA MÓDA, IČO: 44 20 62 41 s predmetom podnikania kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod). Podnikateľskú činnosť ukončila vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 23.09.2021.

7. Z lustrácie Slovenskej poisťovni a z potvrdenia zamestnávateľa na osobu bývalého manžela navrhovateľky vyplýva, že tento je zamestnaný od 01.01.1997 v Slovenských energetických strojárňach a.s. I., kde dosahuje mesačný príjem cca 2.000,- Eur netto. V súčasnosti býva v rodinnom dome v E. u svojej súčasnej partnerky F. L..

8. Na pojednávaní právny zástupca navrhovateľky poukázal na to, že navrhovateľka nie je schopná sama sa živiť, čo vyplýva z lekárskeho správ. Od rozvodu sa navrhovateľka niekoľkokrát pokúšala zamestnať, čo sa jej nepodarilo, nakoľko jej zdravotný stav nedovoľoval vykonávať ani činnosť, ktorá skutočne si nevyžaduje ani minimálnu fyzickú námahu. Tieto tvrdenia súdu nepreukázala.

9. Na pojednávaní v rámci výsluchu navrhovateľka ako účastník konania vypovedala, že trvá na podanom návrhu. Poukázala na tú skutočnosť, že od roku 2019 je invalidná dôchodkyňa, poberá v súčasnosti invalidný dôchodok za 50 % postihnutie. Do roku 2019 podnikala na živnosť. Mala obchod s dámskym oblečením v E. v prenajatých priestoroch. Nemala žiadneho zamestnanca, len brigádníčku. Ako išla na invalidný dôchodok si prerušila živnosť na dva roky a po dvoch rokoch podnikateľskú činnosť ukončila tak, že veci ako aj nábytok vypredala. Býva v rodinnom dome v C. N. XXX, ktorý je poschodový. Býva tam spolu s dcérou, ktorá je letuškou. Náklady za elektrinu, plyn a internet platí doposiaľ jej exmanžel. Taktiež zaplatil aj domovú daň a smeti. Plynom kúrila do decembra 2023 a neskôr si zakúpila palivové drevo a v novom roku už kúrila drevom. O zakúpení palivového dreva predložila súdu pokladničné bločky na sumu 105,- Eur a na sumu 510,- Eur. Stravu zakupuje mesačne v sume 200,- Eur. Ďalej má náklady na lieky 50,- až 70,- Eur mesačne. Pokúšala sa nájsť aj vhodnú prácu napríklad v Drogerii 101, v očnej optike, v detskom textile a u číňanov, ale nikde ju nechceli zobrať. Potvrdenia o hľadaní si vhodnej práce súdu nedoložila, nakoľko bola len na ústnom pohovore. Dcéra G., ktorá pochádza z manželstva je slobodná, bezdetná. Má trvalý pobyt v rodinnom dome, v ktorom spolu bývajú. Po rozvode manželstva sa majetkoprávne doposiaľ nevysporiadali s bývalým manželom. Doposiaľ nebol podaný ani návrh na vyporiadanie BSM na súd. Okrem rodinného domu sú účastníci vlastníkami aj nejakých pozemkov a dvoch motorových vozidiel, o čom doklady o vlastníctve súdu nepredložila. Samostatne sa živiť nevie z dôvodu, že nemôže sedieť, ani stáť, ani dlho chodiť. Ďalej uviedla, že majú okolo domu záhradu s okrasnými drevinami. O záhradu sa chodí starať záhradník, ktorému platí okolo 300,- až 350,- Eur na rok. Pripustila, že okolo záhrady kosí aj sama jednu až jeden a pol hodiny, potom si musí oddýchnuť. Svoje motorové vozidlo nemá technicky prispôbené pre invalidov, ale vlastní len kartičku pre invalidov. Bývalý manžel jej mesačne hradí 91,- Eur za elektrinu a 37,- Eur za plyn. Po rozvode manželstva jej zaslal dve sumy a to 350,- Eur a 200,- Eur. Nesúhlasila s určením príspevku na jej výživu v inej sume, resp. v sume, ktorú jej mesačne hradí bývalý manžel, trvala na určení sumy 400,- Eur mesačne, teda nebola ochotná uzavrieť zmier.

10. Na pojednávaní v rámci výsluchu ako účastník konania bývalý manžel uviedol, že navrhovateľke prispieva mesačne 91,- Eur za elektrinu, 37,- Eur za plyn, 33,- Eur na O2 – internet a mobil a 15,20 Eur za TV – Skylink. Potvrdil, že navrhovateľka je výlučnou vlastníčkou motorového vozidla Kia Rio zakúpeného v roku 2012 za 12.500,- Eur. Z tejto sumy 10.000,- Eur uhradila z prostriedkov, ktoré obdržala po predaji rodičovského domu a zbytok uhradila zo spoločných prostriedkov. Motorové vozidlo bolo zakúpené počas manželstva. Okrem výdavkov, ktoré uvádzal vo svojom podaní má výdavky aj v súvislosti s uzatvorením životného poistenia, ktoré uhrádza vo výške 363,06 Eur štvrťročne, o čom súdu predložil potvrdenie. Jeho čistý príjem je cca 2.000,- Eur mesačne, čo mal súd preukázané z potvrdenia od zamestnávateľa. V rámci písomného podania vyčíslil svoje mesačné výdavky.

11. Na pojednávaní právny zástupca bývalého manžela navrhovateľky poukázal na to, že zákonné dôvody na priznanie uplatneného nároku navrhovateľkou nie sú dané, nakoľko navrhovateľka nepreukázala neschopnosť samostatne sa živiť, primeranosť uplatneného výživného, odôvodnenosť nákladov uvádzaných v návrhu navrhovateľkou. Podaný návrh považuje za účelovo finančnou motiváciou navrhovateľky obohatiť sa na úkor bývalého manžela. Bývalý manžel po rozvode manželstva už nemá k navrhovateľke vyživovaciu povinnosť, nemusí jej ani zabezpečovať rovnakú životnú úroveň tak ako tomu bolo počas manželstva, keď jej mesačne prispieval 1.000,- Eur na domácnosť. Navrhuje, aby súd návrh navrhovateľky zamietol ako nedôvodný a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

12. Právny zástupca navrhovateľky v rámci záverečnej reči zotrval na tvrdeniach, že navrhovateľka v súčasnej dobe s prihliadnutím k jej zdravotnému stavu nie je schopná zo svojho mesačného príjmu uspokojiť ani len svoje základné nevyhnutné potreby, výdavky a ani sama sa živiť. Zároveň poukázal na podporu svojich tvrdení na rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 6P/66/2012 zo dňa 26.09.2012 a na Zbierku súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 3/1978 na strane 83 až 85 kde je uvedený: „uvedenú zákonnú podmienku súdy považujú za splnenú aj v tých prípadoch, ak podľa lekárskeho potvrdenia alebo znaleckého posudku rozvedená manželka vzhľadom na vek alebo na zdravotný stav nie je schopná

byť zárobkovo činná alebo nemá možnosť alebo príležitosť z danej situácie si zaobstarať primerané zamestnanie“.

13. Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“), rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

14. Podľa § 72 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

15. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16. Zákon o rodine ustanovuje jednu povinnosť, ktorá môže vzniknúť zásadne len po právoplatnom rozvoде manželstva. Ide o nárok rozvedeného manžela, ktorý nie je schopný sám sa živiť na príspevok na primeranú výživu od bývalého manžela podľa jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Základnou hmotnoprávnou podmienkou vzniku a trvania nároku na príspevok na výživu rozvedeného manžela v zmysle ustanovenia § 72 Zákona o rodine je nepochybné preukázanie, že rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť. Neschopnosť sám sa živiť znamená, že celkové majetkové pomery vrátane dosahovaných príjmov rozvedenému manželovi z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, straty kvalifikácie, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku neumožňujú pokryť jeho základné životné potreby. Povinnosť prispievať na výživu rozvedeného manžela by mala byť po zániku manželstva skôr výnimkou vyžadujúcou kvalifikovanú mieru odkázanosti. Preukázanie tejto skutočnosti je podmienkou vzniku nároku na príspevok, ale nie hľadiskom určujúcim rozsah príspevku. Nárok na príspevok na výživu rozvedeného manžela teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je splnená podmienka, že rozvedený manžel nie je schopný sám sa živiť a až potom je možné určiť konkrétny rozsah výživného za predpokladu, že druhý manžel má možnosti, schopnosti a majetkové pomery, ktoré mu umožňujú prispievať na primeranú výživu bývalého manžela. Schopnosť bývalého manžela živiť sa sám sa však neodvodzuje len od jeho skutočných a potencionálnych zárobkových možností, ale aj od jeho majetkových pomerov. Súd prihliada k množstvu a druhu jeho majetku a tiež k účelu, na ktorý je určený. Ako je už vyššie uvedené súd pri rozhodovaní skúma teda prvú základnú podmienku, a to neschopnosť jedného z bývalých manželov živiť sa sám a až ďalej skúma potreby, schopnosti, možnosti a majetkové pomery oprávneného, dôvody neschopnosti zabezpečovať si výživu vlastnou prácou alebo iným príjmom (R 53/1968).

17. V konaní mal súd preukázané, že manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25Pc/28/2023-29 zo dňa 21.09.2023, právoplatný dňa 07.11.2023. Tým je daná aktívna legitímácia navrhovateľky na podanie návrhu na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky, ktorý bol podaný dňa 27.12.2023, teda návrh bol podaný pred uplynutím piatich rokov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva.

18. Prioritne súd vykonal dokazovanie zamerané na zisťovanie prvej základnej podmienky, a to neschopnosť bývalej manželky samej sa živiť, čo je základným predpokladom pre priznanie príspevku na obdobie piatich rokov od rozvodu (§ 72 ods. 1 Zákona o rodine), preto súd skúmal potreby, schopnosti, možnosti a majetkové pomery navrhovateľky, dôvody jej tvrdenej neschopnosti zabezpečovať si výživu vlastnou prácou alebo iným príjmom. Schopnosť navrhovateľky samej sa živiť sa však neodvodzuje len od jej skutočných a potencionálnych zárobkových možností, ale aj od jej majetkových pomerov.

19. Z dokazovania nepochybné vyplynulo, že navrhovateľka v čase podania návrhu 27.12.2023 žije v spoločnej domácnosti s už plnoletou dcérou G. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je zaopatrená. Jej biologickým otcom je bývalý manžel navrhovateľky. Rodinný dom účastníci vlastnia v BSM spolu s pozemkami nachádzajúcimi sa v k. ú. C., evidovaný na LV č. XXX ako aj ďalšie nehnuteľnosti a to pozemky nachádzajúce sa v k. ú. E. evidované na LV č. XXXX, LV č. XXXX a LV č. XXXX. Doposiaľ medzi účastníkmi konania nedošlo k vyporiadaniu BSM po rozvoде manželstva. Navrhovateľka rodinný dom užíva výlučne sama so svojou dcérou a to so súhlasom bývalého manžela, ktorý doposiaľ sa podieľa na úhrade nákladov na domácnosť navrhovateľky a to úhradou mesačných nákladov na rodinný dom

a to za plyn v sume 37,- Eur, elektrinu 91,- Eur, za palivové drevo 600-800,- Eur ročne v závislosti od vykurovacej sezóny, úhradou za internet a mobil v sume 31,86 Eur mesačne, poistenie nehnuteľnosti 71,16 Eur ročne, TV služieb Skylink 15,20 Eur mesačne ako aj za domovú daň a poplatky za smeti, čo medzi účastníkmi nebolo sporné a čo vyplýva z výpisov z účtu bývalého manžela. Bývalý manžel po rozvode navrhovateľke uhradil na domácnosť dve sumy a to 350,- Eur a 200,- Eur, čo mal súd preukázané z výsluchu účastníkov konania. Podľa vlastného vyjadrenia navrhovateľky na pojednávaní, platila náklady na zakúpenie palivového dreva v celkovej sume 615,- Eur v decembri 2023, na stravu 200,- Eur mesačne, na poplatky za lieky v sume 50-70,- Eur mesačne, pričom na domácnosť a ostatné výdavky jej prispieva aj plnoletá dcéra G., ktorá je slobodná a bezdetná, zamestnaná ako letuška, čo mal súd zistené z vyjadrenia navrhovateľky. Okrem toho navrhovateľka uhrádza náklady súvisiace so starostlivosťou o záhradu záhradníkovi v sume 300-350,- Eur ročne. Okolo domu pomáha s kosením aj ona sama s tým, že po dvadsiatich minútach kosenia si musí oddýchnuť na 1 – 1,5 hodiny. Ďalej z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že navrhovateľka je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 208,50 Eur mesačne na základe rozhodnutia sociálnej poisťovne zo dňa 06.07.2023 (č.l. 6). Uznaná za invalidný dôchodkyňu s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % bola na základe rozhodnutia sociálnej poisťovne zo dňa 22.10.2019 (č.l. 4), a to na základe Odborného posudku o invalidite z 09.09.2019 (č.l. 9). Z posudku mal súd preukázané, že navrhovateľka môže vykonávať prácu v prostredí bez: dvíhania a nosenia ťažkých bremien, na skrátenej pracovný úväzok, bez nočných zmien, ľahšie telesné práce s vyššie uvedenými i časovými úľavami, teda jej zdravotný stav nevylučuje navrhovateľke sa zamestnať na trhu práce s ľahšími telesnými prácami, resp. kde sa telesná aktivita vôbec nevyžaduje. Ďalej z predloženého výučného listu navrhovateľka má dosiahnuté úplné stredoškolské vzdelanie. V minulosti pracovala v ZTS Hliník nad Hronom, od roku 2008 podnikala ako SZČO pod obchodným menom A. B. – LINA MÓDA, v oblasti maloobchodu a veľkoobchodu. Naposledy prevádzkovala obchod s oblečením. Svoju podnikateľskú činnosť ukončila v roku 2021, kedy už bola uznaná za invalidnú v roku 2019.

20. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky, ktorým sa domáha voči bývalému manželovi priznania nároku na výživu rozvedeného manžela, nie je dôvodný, a preto súd návrh zamietol. Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že nebola splnená základná hmotnoprávna podmienka, ktorou je preukázanie neschopnosti bývalej manželky samej sa živiť. Keďže súd má za to, že navrhovateľka túto svoju neschopnosť samostatne sa živiť nepreukázala, súd potom považoval už nadbytočné sa zaoberať príjmovými a majetkovými možnosťami a schopnosťami bývalého manžela, prípadne príčinami rozvratu vzťahov medzi bývalými manželmi, či otázkou dobrých mravov.

21. Pokiaľ navrhovateľka svoj návrh opierala najmä o jej zlý zdravotný stav v dôsledku čoho bola uznaná za invalidnú z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, súd konštatuje, že navrhovateľka je schopná zabezpečiť si výživu príjmom zo štátnych dávok, t. j. z invalidného dôchodku (208,50 Eur), ale v konaní bolo preukázané, že je schopná sa uplatniť na trhu práce s ľahšími telesnými prácami, čo vyplýva z Odborného posudku o invalidite zo dňa 09.09.2019 (č.l. 9-10 spisu). Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by sa uchádzala ako uchádzač o zamestnanie primerane svojmu zdravotnému stavu v iných zamestnaniach, v ktorých by mohla vykonávať prácu s telesnými a časovými úľavami, keďže navrhovateľka momentálne nie je schopná vlastnou prácou sa živiť na plný úväzok z dôvodu jej zdravotného stavu. Súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že navrhovateľka s bývalým manželom doposiaľ vlastní nehnuteľnosti v BSM ako rodinný dom s pozemkami, ktoré nehnuteľnosti sú evidované na LV č. XXX k. ú. C. a na LV č. XXXX, XXXX O. XXXX k. ú. E.. Doposiaľ k vyporiadaniu BSM po rozvode manželstva medzi účastníkmi konania nedošlo, pričom rodinný dom výlučne užíva navrhovateľka spolu s plnoletou dcérou, ktorá jej taktiež prispieva finančne na chod domácnosti, ako aj samotný bývalý manžel. V prípade vyporiadania majetku patriaceho do BSM, prípadne predajom jej spoluvlastníckych podielov k pozemkom si môže navrhovateľka zabezpečiť finančné prostriedky na uspokojenie svojich životných nákladov.

22. V konaní nebola navrhovateľkou preukázaná ani skutočnosť, že pred podaním návrhu na priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela nepožiadala bývalého manžela o príspevok, resp. z jej strany nedošlo k pokusu o dohodu s bývalým manželom o poskytovaní príspevku, preto súd konštatuje, že v tomto prípade sa jedná o predčasne podaný návrh na súd, keďže nebola splnená ani zákonná hmotnoprávna podmienka uvedená v § 72 ods. 2 Zákona o rodine, pričom bez jej splnenia treba návrh zamietnuť (III. ÚS 120/2010 (ÚS SR)).

23. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).